

Pravda jako ryzí nepředmětnost

Hegel napsal ve Fenomenologii ducha (2239, S. 40; č. s. 77), že „Pravda jest svůj vlastní pohyb v sobě samé“ (Die Wahrheit ist die Bewegung ihrer an ihr selbst.). Vzhledem k tomu, že pravdu (resp. „to pravé“, „das Wahre“) chápal jaké subjekt (a nikoli jako substanci, což je zřejmé už z toho, že podle něho „pravda je pohyb“, a to její vlastní pohyb, nikoli pohyb něčeho jiného – a ještě oprava: pohyb *na* sobě samé, nikoli jak Patočka překládá „v sobě samé“), můžeme se této formulace chopit a interpretovat ji „do našeho vlastního“ kontextu. Pohyb Pravdy (a budeme tím mínit Pravdu jako ryzí nepředmětnost) je nutně pohybem v rámci (či ve sféře, v říši) ryzí nepředmětnosti. O tomto pohybu nelze říci nic předmětného, ale nelze ani mínit nic předmětného, lze se o tom myslet (a říci) něco smysluplného jen tak, že budeme rozmýšlet (a mluvit) o něčem jiném, kde už se ona nepředmětnost dostane do „srůstající“ souvislosti s předmětností. To znamená, že o onom nám nepřístupném pohybu Pravdy můžeme uvažovat (a mluvit) pouze od okamžiku, kdy už půjde o přístup Pravdy k nám (ke mně jako k subjektu, který už „jest“ konkrétem, srostlicí), a eventuálně se pokusit to, co přichází ze světa námi nepostížitelné „ryzí nepředmětnosti“, pojmenovat jako „to přicházející“. Jde-li podle Hegela o „die Bewegung ihrer an ihr selbst“, jde o neméně problematický pokus o něco, co bychom mohli formulovat také jako pohyb již k vyjevení a uskutečnění se připravujícího malého „pravého“, jehož „substanci“ – ne-li „substrátem“ – je Pravda sama jako „celek“. (Nevím, jak jinak si vyložit ono „an“ ve vyjádření „an ihr selbst“.)

(Písek, 150222-1.)